

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

5.

KURJER WILEŃSKI GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 16-го Января. — 1848 — Wilno. PIĄTEK, 16-go Stycznia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 8-го Января.

Высочайшими Указами, 12 го Октября, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Ордена Св. Анны 2-й степени: Состоящіе по особымъ порученіямъ при Намѣстникѣ Кавказскомъ, Надворный Совѣтникъ, въ званіи Камеръ-Юнкера Двора Его Императорскаго Величества Баронъ *Николай*, и Титулярный Совѣтникъ *Александровскій*, а также Полковый Штабъ-Лекарь Дагестанскаго Пѣхотнаго Полка, Титулярный Совѣтникъ *Годзѣвскій*.

Въ Приказѣ Г. Министра Финансовъ, 6-го Декабря, объявлено по Корпусу Горныхъ Инженеровъ, для надлежащаго свѣдѣнія и исполненія: Государь Императоръ, въ 6-й день сего Декабря, Высочайше повелѣть соизволилъ: въ Корпусѣ Горныхъ Инженеровъ и въ Институтѣ сего Корпуса, въ сравненіе съ Инженерами другихъ родовъ службы, маіоровъ болѣе не имѣть, производить впредь изъ капитановъ въ подполковники, и въ свѣдствіе того: 1) Изъ положенныхъ по штату 1834 года 36 маіоровъ причислить одну половину къ штатному числу подполковниковъ, а другую къ числу капитановъ, и за тѣмъ имѣть:

Подполковниковъ: вмѣсто 20 . . . 38
Капитановъ . . . . . 48 . . . 66

Состоящихъ нынѣ въ Институтѣ и Корпусѣ Горныхъ Инженеровъ маіоровъ, впредь до повышенія ихъ по старшинству или за отличіе по службѣ въ подполковники, оставить при настоящемъ наименованіи и содержаніи, считая ихъ къ производству старшими предъ капитанами, а сихъ послѣднихъ производить въ подполковники не прежде, какъ по производствѣ въ этотъ чинъ маіоровъ, или за особыя по службѣ отличія.

Командующій Навагинскимъ линейнымъ пѣхотнымъ полкомъ Полковникъ Баронъ *Вревскій* 2-й, симъ извѣщаетъ, что послѣ состоявшихъ на службѣ въ этомъ полку, нынѣ умершихъ, Штабъ-Лекаря, Титулярнаго Совѣтника Франца сына Павлова *Вержбицкаго* и Лекаря Николая сына Петрова *Маховскаго*, оставшихъ наслѣдства, для полученія которыхъ родственники ихъ обязаны явиться лично или прислать повѣренныхъ, съ представленіемъ законенныхъ доказательствъ; въ противномъ же случаѣ, съ оставшимся послѣ кончины сказанныхъ выше лицъ имуществомъ, поступлено будетъ по существующимъ военнымъ законамъ. Об-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 8-go Stycznia.

Przez Najwyższe Uказы, 12-go Października; Najłaskawiej mianowani Kawalerami Orderu Sw. Anny 1-jej klasy. Zostający do szczególnychъ порученій przy Намістniku Kaukaskim, Radzca Dworu, Szambelan Dworu JEJEGO CESARSKIEJ MOŚCI, Baron *Nicolai*; Radzca Honorowy *A ex ndrowski*, oraz Półkowy Sztabs-Lekarz Dagestańskiego Półku Piezszego, Radzca Honorowy *Godziejewski*.

W Rozkazie dziennym P. Ministra Skarbu, d 6 Grudnia, ogłoszono w Korpusie Inżynierów Górniczych, dla właściwej wiadomości i wypełnienia: NAJJAŚNIEJSZY CESARZ JEJEGO MOŚCI, w dniu 6 Grudnia, Najwyżej rozkazać raczył: W Korpusie Inżynierów Górniczych i w Instytucie tegoż Korpusu, w porównaniu z Inżynierami innychъ rodzajówъ służby, nie mają być odtąd Majorowie, lecz Kapitanówъ nadal awansować na Podpółkowników, i w skutku tego: 1) Z przepisanychъ etatem 1844 roku 36 Majorówъ, wieleli położyć do etatowej liczby Podpółkowników, a drugą do liczby Kapitanów, a przeto mieć:

Podpółkowników . . . . . 38 zamiast 20.
Kapitanów . . . . . 66 „ 48.

Majorówъ, zostającychъ obecnie w Instytucie i Korpusie Inżynierów Górniczych, nadal aż do awansowania ichъ, podługъ starszeństwa lubъ za odznaczenie się w służbie, na Podpółkowników, pozostawić przy teraźniejszej nazwie i żołdzie, liczącъ ichъ do awansu za starszychъ przedъ Kapitanami, a tychъ ostatnichъ awansować na Podpółkowników, nie pierwěj, aż po awansowaniu na ten stopień Majorówъ, lubъ za sz. zególne odznaczenie się w służbie.

Dowodzący Nawagińskimъ półkiemъ piechoty liniowej, Półkownikъ Baronъ *Wrewski* 2, zawiadamia niniejszymъ osobą interessowaną, że po zostającychъ poprzednio w służbie wojskowej w tymże półku, a obecnie zmarłychъ: Sztabs-Lekarzu Radzcy Honorowymъ Franciszku, synu Pawła, *Wierzbiickim*, i Lekarzu Mikołaju, synu Piotra, *Mchowkim*, pozostały się spadki, po które osoby mające do tego prawo zgłosić się winni osobicie lubъ na piśmie, i przedstawić stosowne dowody ulegalizowane;— w przeciwnymъ bowiem razie, po upływie roku, z pozostałymi po rzeczonychъ zmarłychъ majątkami, postąpieno będzie stosownie do istniejącychъ przepisówъ wojskowych. Zgłaszający się addressować

ращаться по сему дѣлу слѣдуетъ: „Кавказской Области отъ крѣпости Владыкавказъ.“

winni: „W obwodzie Kaukazkim w twierdzy Włady-kaukaz.“

По случаю отправленія въ южный Египетъ и сопредѣлныя страны Подполковника *Ковалевскаго*, Географическое Общество, желая воспользоваться представляющею возможностью собрать объ этихъ краяхъ полезныя свѣдѣнія, нехотѣя отставало, чрезъ посредство Г. Государственного Канцлера, Высочайшее соизволеніе, на командированіе съ Г. *Ковалевскаго* Магистра *Ценковскаго*, для ученыхъ изслѣдованій. Г. Ценковскій получилъ денежныя средства на предстоящее ему путешествіе отъ Императорской Академіи Наукъ, Ботаническаго Сада и Русскаго Географическаго Общества. Г. Ценковскому поручено отъ Общества составить, на основаніи личныхъ наблюденій, которыя онъ будетъ имѣть возможность сдѣлать, изъ разспросовъ туземцевъ и по сочиненіямъ избѣтнѣйшихъ путешественниковъ описаніе Нила отъ истока до устья и этнографическое описаніе, жителей прибрежнаго края. Трудъ Г. Ценковскаго, заключивъ въ себѣ все новѣйшія свѣдѣнія о той странѣ, могъ бы служить дополненіемъ къ превосходному описанію Риттера въ его Географіи Африки, и имѣлъ бы значительную цѣну какъ для Русскихъ, такъ и для иностранцевъ.

Профессоръ Казанскаго Университета, Юсифъ *Ковалевскій*, издалъ въ свѣтъ свой *Монгольскій Словарь*.

Z powodu wysłania do Egiptu południowego i ościennych krajów Podpółkownika *Kowalewskiego*, Towarzystwo Geograficzne, pragnąc korzystać z następczącej się sposobności zebrania o tych krajach wiadomości pożytecznych, wyjednalo, przez pośrednictwo P. Kanclerza Państwa, Najwyższe zezwolenie na wyprawienie z P. Kowalewskim Magistra *Cienkowskiego*, w celu poszukiwań naukowych. P. Cienkowski otrzymał na tę podróż zasiłek pieniężny od Cesarskiej Akademii Nauk, Ogrodu Botanicznego i Towarzystwa Geograficznego Rosyjskiego. Towarzystwo Geograficzne poruciło mu, aby z własnych postrzeżeń, jakie będzie mógł uczynić, z wybadania krajowców i z dzieł znakomitszych podróżo-pisarzy, przygotował geograficzne opisanie Nilu, od jego źródła aż do ujścia, tudzież etnograficzny opis mieszkańców nadbrzeżnych. Praca P. Cienkowskiego, obejmując wszystkie najnowsze o tym kraju wiadomości, mogłaby posłużyć za dodatek do wyborowego opisu Rittera, zawartego w jego Geografii Afryki, i miałaby wielką wartość, tak dla Rosyan, jako i dla cudzoziemców.

Professor Uniwersytetu Kazańskiego, Józef *Kowalewski*, ukończył druk 2-go tomu swego *Dykcjonarza Mongolskiego*.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 12 Января.

Король и отечество еще лишились одного изъ знаменитѣйшихъ и преданнѣйшихъ своихъ слугъ: сегодня утромъ здѣсь скончался, въ слѣдствіе апоплектического удара, въ преклонныхъ лѣтахъ, генерал-фельдмаршалъ баронъ Кнезбекъ.

— Въ нумизматическое общество, въ Берлинѣ, ученый изслѣдователь древностей Г. Васбергъ, представилъ найденную имъ печать Королевы Риксы, жены польскаго Короля Мечислава II, скончавшейся въ 1063 году, въ Кельнѣ.

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 6 Января.

Изъ Монитера: „Тѣло принцессы Аделанды привозено въ Дре 5-го с. м., въ полдень. Все три принца сопровождали гробъ, въѣздомъ, отъ вѣзда въ городъ до церкви, гдѣ находились уже Королева и принцессы. Король встрѣтилъ бранныя останки сестры своей при дворцовой рѣшеткѣ, и оттуда сопровождалъ гробъ, вмѣстѣ съ принцами, въ церковь, гдѣ присутствовалъ при богослуженіи. Наружность Короля и всей фамиліи выражала глубокую горестъ. Въ тотъ же вечеръ вся Королевская фамилія возвратилась въ Парижъ. На панихидѣ находилось множество свѣтскихъ особъ и духовенства.

— Покой въ конхъ помѣщалась принцесса, по повелѣнію Короля, не будутъ ни кѣмъ занимаемы во все продолженіе царствованія Его Величества. Покойная принцесса Аделанда завѣщала все свое имущество четвертымъ племеникамъ, оставивъ оное въ пожизненномъ владѣніи своего брата. Большую часть наслѣдства получить принцъ Жуэвильскій, а самую меньшую герцогъ Омальей.

— Вчера было засѣданіе совѣта министровъ, подъ предсѣдательствомъ Короля.

— Адресная комиссія палаты депутатовъ, по выслушаніи всехъ министровъ, избереть, завтрашній день, докладчика, коимъ вѣроятнѣе будетъ Г. Вите.

— Во время преній, предшествовавшихъ въ отдѣленіяхъ палаты депутатовъ, избранію членовъ адресной комиссіи, нѣсколько оппозиционныхъ членовъ разсуждали также по предмету утвержденія или неутвержденія капитуляціи Абд-эль-Кадера. Все требованіе отказа въ утвержденіи, такъ какъ отправленіемъ Абд-эль-Кадера въ Египетъ, доставлено было бы Англіи орудіе, которое она могла бы употребить для

WІADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Berlin, 12 stycznia.

Król i ojczyzna oplakują znowu śmierć jednego z najznakomitszych i najwierniejszych sług swoich. Dzisiaj umarł tu, w skutek napadu apoplektycznego, w podeszłym wieku, Jenerał Feldmarszałek Baron Knezebeck.

— Na ostatnim posiedzeniu Towarzystwa numizmatycznego w Berlinie, uczony badacz starożytności P. Vossberg, przedstawił Towarzystwu świeżo odkrytą pieczęć Królowej Rixy, żony Mieczysława II, Króla Polskiego, zmarłej roku 1063 w Kolonii.

F r a n c y a.

Paryż, 7 stycznia.

Z *Monitora*: Zwłoki Xieźniczki Adelaidy sprowadzono do Dreux 5-go h. m. o południu. Wszyscy trzej Xieźęta odprowadzali je pieszo od regatek do kaplicy, gdzie się już znajdowała Królowa z Xieźniczkami. Król przyjął je przy kracie zamkowej i łącznie z synami udał się za nimi do kaplicy, gdzie na całym nabożeństwie był obecny. Na obliczu Króla i całej jego rodziny widać było żal głęboko wryty. Wieczorem, dnia tegoż, całe dostojne grono wróciło do Paryża. Na żałobnym nabożeństwie znajdowało się wiele osób i liczne zgromadzenie duchownych.

— Król Ludwik Filip postanowił, aby przez cały ciąg jego panowania, pokoje, zajmowane przez dostojną jego siostrę, zostały niemieszkalne. Xieźniczka Adelaida testamentem przekazała cały majątek swoim czterem siostrzeńcom, a dożywcie zostawiła bratu. Największy udział w spadku ma Xieźę Joinville, a najmniej uposażonym Xieźę Aumale.

— Wczoraj, odbywała się rada Ministrów, pod przewodnictwem Monarchy.

— Kommissya adressowa Izby Deputowanych, wysłuchawszy wszystkich Ministrów, wybierze jutro sprawozdawcę. Zdaje się, że tym będzie P. Vitet.

— Podczas rozpraw, które w biurach Izby Deputowanych poprzedziły wybór członków Kommissyi adressowej, kilku członków opozycyi wzięło także za przedmiot rozpraw ratyfikacyę lub nieratyfikacyę kapitulacyi Abd-el-Kadera. Wszyscy żądali nieratyfikacyi, gdyż przez wysłanie Abd-el-Kadera do Egiptu, danoby w ręce Anglii narzędzie, którego by użyć zarazem mogła, aby Francyi przedć lub później zgrotować nowe Kopoty. P. Guizot

того, чтобы рано или поздно, поставить Францию в новое затруднение. Г. Гизо объявлял, что обнародование донесения принца Омальского, не составляет еще утверждения заключенных договоров. Относительно же того, последует ли сие утверждение или нет, он не может сказать с достоверностию ничего, так как правительство еще не сдѣлало опредѣленія въ этомъ отношеніи.

— 1 го числа с. м. Абд-эль-Кадеръ находился еще въ Тулонскомъ госпиталѣ. Онъ просилъ, чтобы его избавили отъ докучливаго любопытства публики, и потому строго приказано никого изъ постороннихъ въ госпиталь не пускать. Говорятъ, что эмиръ написалъ собственноручное письмо къ Королю. Сообщаемъ здѣсь нѣсколько словъ изъ журнала *Conservateur* относительно будущности эмира. Говорятъ, что правительство уведомило вице-короля Египетскаго, что Абд-эль-Кадеръ желалъ бы отправиться въ Александрію. Пока не будетъ получена отвѣтъ Мегмеда-Али, эмиръ будетъ жить въ замкѣ Ламальгъ, близъ Тулона. Можетъ быть, что онъ на короткое время отправится въ Парижъ, но никто изъ его свиты не будетъ ему сопутствовать.

— Въ *Courrier* утверждаютъ, что въ слѣдствіе покоренія Абд-эль-Кадера, последуетъ уменьшеніе арміи до 50,000 чел.; это дастъ правительству возможность уменьшить расходы до 50 милліоновъ франковъ. Въ *Com-ice* и *Union Monarchique* доказываютъ, что нынѣ уже обезпечено поселеніе въ Алжиріи; въ послѣдней газетѣ замѣчаютъ однако, что не должно упускать изъ вида поведенія Англіи, которая еще не признала французскихъ завоеваній въ Африкѣ.

— Король приказалъ купить, у золотыхъ дѣлъ мастера Фроманъ Мернеа, драгоценную дароносицу, которую намеренъ отъ авить въ даръ Папѣ Піо IX.

— Французская академія избрала членомъ своимъ Г. Вату, въ пользу котораго, изъ числа 34 голосовъ, подано было 18.

— Начальникъ Константиновской провинціи, генерал-лейтенантъ Бедо, прибылъ въ Парижъ.

— Предположенная дуэль между Г. Эм. Жирардепомъ и Г. Морни, коего первый назвалъ арлекиномъ, въ слѣдствіе посредничества секундантовъ, окончена была миролюбивымъ образомъ.

— Известная Ляфаржъ, находящаяся нынѣ въ центральной монпельерской тюрьмѣ, употребляетъ свободное время на изученіе медицины; она занимается преимущественно изслѣдованіемъ химическихъ сочиненій доктора Арфиля, свидѣтельство коего произвело рѣшительное вліяніе на ассизный судъ, которымъ она признана была виновною. Она утверждаетъ нынѣ въ своихъ запискахъ, что въ этихъ сочиненіяхъ обнаружилась поразительная противорѣчія, которыя и намерена обнародовать въ особомъ своемъ сочиненіи, о чемъ уже извѣстна монпельерскій медицинскій факультетъ.

9 Января.

Насъ утверждаютъ, пишутъ въ *Union Monarchique*, что министерство, не желая открыто отвергать условій договоровъ, заключенныхъ между Абд-эль-Кадеромъ и нашими генералами въ Африкѣ, намерено будто бы прибѣгнуть къ слѣдующему извороту: эмиръ будетъ содержимъ во Франціи въ продолженіе 2 или 3 лѣтъ, и на все его нареканія положено отвѣчать, что, если и дѣйствительно обязались отправить его въ Египетъ, то не назначили срока для исполненія сего обѣщанія.

— Изъ Алжира пишутъ: принцъ Омальскій, по видимому нѣсколько не сомнѣвался въ томъ, что французское правительство отправитъ Абд-эль-Кадера въ Египетъ, согласно обѣщанію, сдѣланному сначала генераломъ Ламорисьеромъ, а потомъ и имъ самимъ. Вотъ содержаніе депеши, обнародованной въ Африкѣ по его повеленію:

„Генераль-Губернаторъ къ Г. Г. Генераламъ, главнымъ начальникамъ. Оранъ, 25-го Декабря, въ 6 часовъ утра: „Абд-эль-Кадеръ покорился Франціи. Пораженный Марокканцами, оставленный значительнѣйшею частию своихъ приверженцевъ, перешедшихъ въ наши владѣнія, покушался онъ проникнуть въ южную страну чрезъ область Бени-Суаловъ; но окруженный конницею генерала Ламорисьера, вынужденъ былъ сдаться и 23-го числа прибылъ въ Немуръ. Нынѣ онъ прибылъ со мною въ Оранъ, откуда будетъ отправленъ въ Марсель, въ слѣдствіе повелѣнія пра-

освидѣцелъ, что обнародованіе Xіеція *Annale* не zawiera jeszcze potwierdzenia zawartychъ укладовъ. Czy zaś to potwierdzenie nastąpi lub nie, nie może z pewnością powiedzieć; gdyż rząd nie jeszcze w tymъ względzie nie pot. mowić.

— Abd-el-Kader, w dniu 1-szymъ b. m. znajdował się jeszcze w lazarecie Tulonskim; że zaś życzył sobie, aby nie był wystawiony na natrętą ciekawość publiczności, polecił zaś surowo, aby nikogo z obcychъ nie wpuszczano do lazaretu. Emirъ написалъ, jak mówią, własnoręczny list do Króla. Co się tyczy dalszego jego losu, przytoczymy tu wyrazy dziennika ministerjalnego *Conservateur*. „Mówią, że rządъ uwiadomiłъ Wice-Króla Egipskiego, Mehmed-Alego, że Abd-el-Kaderъ chciałby się udać do Alexandryi. Pokąd nie nadejdzie odpowiedź, czy tenże na to zezwala, Emirъ mieszkać będzie w zamku Lamalgue pod Tulonem. Może być, że zwiedzi Paryżъ na czasъ krótki, ale nikt z jego orszaku towarzyszyć mu nie będzie.“

— *Courrier* zapewnia, że poddanie się Abd-el-Kadera pociągnie zmniejszenie armii w Algieryi o 50,000 ludzi, i przyniesie skarbowi oszczędności 50 miljonów franków. *Commerce* i *Union Monarchique* przyznają, że teraz zabezpieczone jest już osiedlanie się w Algieryi; ostatni dziennik przypomina jednakże, iż nie należy spuszczać z uwagi zachowania się Anglii, która zdobywszy francuzkiej w Afryce jeszcze nie uznała.

— Królъ kazałъ u złotnika Froment Meurice zakupić kosztowną mostrancję, którą ma zamiarъ posłać w darze Piusowi IX.

— Akademia francuzka wybrała wczoraj swoimъ członkiemъ P. Vatout, który z 34-eh pozyskał 18 głosów.

— Jenerałъ Porucznikъ Bedeau, dowódca prowincyi Konstantyny, przybył do Paryża.

— Zamierzony pojedynekъ między P. Em. Girardin i P. Morny, którego pierwszy nazwałъ Arlekinem, za wdaniemъ się sekundantówъ, w dobry sposóbъ załatwiony z sta-

— Oslawiona Lafarge, która teraz w centralnemъ więzieniu w Montpellier jest zamknięta, użyła dozwolonego jejъ czasu, do nauki sztuki lekarzkiej. Szczególniej zaś zajęła się zgłębieniemъ dziełъ chemicznychъ Doktora *Orfila*, którego świadectwo wywarło stanowczy wpływъ na sąd przysięgłychъ, że ją za winną być uznał. Utrzymuje ona teraz, że odkryła w tychъ dziełachъ uderzające sprzeczności, i ma zamiarъ takowe w szczególnemъ piśmie ogłosić, o czemъ zawiadomiła już fakultetъ lekarski w Montpellier.

Dnia 9 Stycznia.

Zapewniają nas, mówi *Union Monarchique*, że ministerstwo nie chce otwarcie zgwałcić układówъ zawartychъ między Abd-el-Kaderemъ i naszymi Jenerałami w Afryce, ma mieć zamiarъ uciecъ się do następującego wybiegu: Emirъ ma być tymczasowo trzymany we Francyi przez 2 lub 3 lata, a na wszelkie jego narzekania odpowiadaćby, że, jeżeli rzeczywiście zobowiązano się wysłać go do Egiptu, to żaden terminъ nie był oznaczony do wykonania tego przyrzeczenia.

— Z Algieru piszą: Xіаże *Annale* nie zdawał się ani na chwilę powątpiewać, że rządъ francuzki wysle Abd-el-Kadera do Egiptu, stosownie do przyrzeczenia, danego mu naprzódъ przezъ Jenerała Lamoricière, a potemъ przezъ samego Xіеція. Ojо depesza rozgłoszona w Afryce na jego rozkazъ:

„Jeneralny Gubernatorъ do PP. Jeneralówъ Naczelnychъ Dowódcówъ. Oran, 25 grudnia o godz. 6 r. n. „Abd-el-Kaderъ poddał się Francyi. Pobity przezъ Marokkanów, opuszczony przezъ większą częśćъ swychъ stronnikówъ, którzy się schronili na naszą ziemię, starał się dostać w południową stronę przezъ krajъ Beni-Suassow; ale trzymany na oku przezъ jazdę Jenerała Lamoricière, musiał się poddać i starał się w Nemours d. 23. Obecnie przybyłъ właśnie ze mną do Oranu, aby się udać do Marsylii, na rozkazъ rządu, który go wysle do Egiptu. Rozgłoszcie natychmiastъ tę ważną nowinę.“

вительства, которое перевезет его в Египетъ. Прошу тотчас опубликовать сію важную новость.“

— Изъ Тулона пишутъ: Свита Абд-эль-Кадера сохраняется въ отношеніи къ нему величайшее почтеніе. Каждый останавливается въ почтительномъ разстояніи отъ своего начальника, и никто не смѣетъ отозваться къ нему безъ предварительнаго вопроса. Свита его состоитъ предпочтительно изъ женщинъ и дѣтей. Въ числѣ женщинъ находятся: старая его мать, которую водятъ двѣ женщины; три жены эмира и двое сыновей, изъ которыхъ младшему всего 8 лѣтъ отъ роду; вообще свиту его составляютъ 61 мужчина, 21 женщина и 15 дѣтей обоого пола. Абд-эль-Кадеръ, молчаливъ какъ всѣ Арабы, имѣетъ нѣжныя черты и весьма кроткое выраженіе лица. Не смотри на военные труды, которымъ онъ подвергался, ему на виднѣе болѣе 35 лѣтъ отъ роду. (Онъ родился въ 1807 году). Отрядъ гренадеръ флотскаго полка, содержитъ караулы при госпиталѣ, въ коемъ живетъ Абд-эль-Кадеръ. Главный переводчикъ африканской арміи, Г. Руссо, состоитъ при эмирѣ.

— Говорятъ, что пистолетъ Абд-эль-Кадера, будетъ помѣщенъ въ артиллерійскомъ музеумѣ и что жена генерала Ламорисьера, выразивъ благодарность принцу Омальскому изъявила желаніе доставить также въ этотъ музеумъ шпагу эмира.

— Правительство узнало, что арабскія фамиліи въ продолженіе нѣсколькихъ лѣтъ переселились въ Сирию, и что дядя Абд-эль-Кадера живетъ въ акрекомъ пашалыкѣ, гдѣ своими религиозными правилами приобрѣлъ значительное вліяніе. Это обстоятельство объясняетъ, почему эмиръ избралъ для своего мѣстопробыванія городъ Сентъ-Жанъ-Дакръ.

А н г л и я .

Лондонъ 6 Января.

Въ *Times* сообщаютъ: Изъ отвѣта, даннаго недавно Маркизомъ Лансдоунъ въ верхнемъ парламентѣ, относительно дѣли миссіи лорда Минто въ Италіи, заключаютъ, что вскорѣ представленъ будетъ парламенту билль, на счетъ возобновленія дипломатическихъ сношеній съ римскомъ дворомъ.

— Вице-адмиралъ графъ Дундональдъ (лордъ Кокренъ) назначенъ начальникомъ флота на водахъ Сѣверной Америки и Востъ-Индіи. Несмотря на преклонныя лѣта свои (73), онъ принялъ эту должность и подниметъ флагъ на 74-пушечномъ кораблѣ *Велеслей*.

— Въ *Morning-Chronicle* помѣщено письмо герцога Веллингтона о слабой защитѣ береговъ Англіи. Въ этомъ письмѣ герцогъ утверждаетъ, что въ военное время, для занятія и охраненія южныхъ береговъ Англіи и Шотландіи нужно 95,000 войска и кромѣ того 10,000 для содержанія гарнизона въ городѣ Коркъ. Теперь, въ соединенныхъ королевствахъ считалъ и артиллерію, находится 36,000 чел., изъ числа коихъ 24,000 расположены въ Ирландіи, а 12 въ Англіи и Шотландіи. Въ Остъ-Индіи правительство имѣетъ 27,000 англійскихъ войскъ, не считая туземныхъ (*Sipahs*), но это число не можетъ быть уменьшено безъ очевидной опасности. Военныя силы въ Канадѣ также значительны, но тамошнюю армію нужно еще усилить. Въ Новой Зеландіи и на мысѣ Доброй-Надежды, враждебныя отношенія, съ туземцами принуждаютъ Англію содержать подъ ружьемъ нѣсколько тысячъ чел., въ другихъ же владѣніяхъ нужно удерживать въ границахъ повинновенія сосланныхъ туда преступниковъ. Все это доказываетъ, что содержаніе войскъ въ различныхъ мѣстахъ требуетъ значительныхъ расходовъ. Что касается до военныхъ снарядовъ, то ихъ также недостаетъ, тѣмъ болѣе, что одинъ только вуличскій арсеналъ доставляетъ ихъ въ 50 крѣпостей, разбросанныхъ по цѣлому земному шару. До сего времени англійское правительство полагаетъ, что одного флота весьма достаточно для охраненія края отъ внезапнаго непріятельскаго нападенія, такъ что всегда достанетъ довольно времени, чтобы собрать нужныя къ защитѣ войска. Мнѣніе это можетъ быть и было бы основательнымъ, если бы милиція, ежегодно, въ теченіи нѣсколькихъ мѣсяцевъ упражнялась въ военномъ искусствѣ, такъ, чтобы въ случаѣ надобности можно было сформировать изъ оной регулярныя полки.

— Въ здѣшнихъ журналахъ вообще мало занимаютъ покореніемъ Абд-эль-Кадера; но единодушно утверж-

— Z Tulonu piszą: Świta Abd-el-Kadera zachowuje względem niego największe uszanowanie. Każdy trzyma się z daleka od swego naczelnika i nikt nie śmie do niego przemówić, nie będąc wprzód zagadnionym. Orszak jego składa się głównie z kobiet i z dzieci. Pomiedzy kobietami znajduje się sędziwa matka Emira, którą prowadzą dwie kobiety, aby ją wspierać w chodzeniu; trzy żony Emira i dwóch synów, z których młodszy ma lat 8; w ogóle 61 mężczyzn, 21 kobiet i 15 dzieci płci oboj. Abd-el-Kader, milejący jak wszyscy Arabowie, ma delikatne rysy twarzy i fizyognomią bardzo łagodną. Nie okazuje więcej jak 35 lat, pomimo trud- w wojennych na jakie był wystawiony. (Urodził się 1807. Oddział grenadyerów półku marynarki, pełni służbę przy lazarecie, w którym mieszka Abd-el-Kader. P. Rousseau, główny tłumacz armii afrykańskiej, pozostaje ciągle przy Emirze.

— Zapewniają, że pistolet Abd-el-Kadera ma być złożony w muzeum artylleryi, i że Jenerałowa Lamoricière, dziękując w liście pełnym wdzięczności Xięciu Aumale, wynurzyła życzenie złożenia także w tém muzeum szpady Emira.

— Rząd dowiedział się, że emigracye familii arabskich do Syrii, zaczęły się już i trwały ciągle od lat kilku, i że jeden wuj czy stryj Abd-el-Kadera mieszka w baszalicu Acre, gdzie nabył wiele wpływu przez swe ćwiczenia religijne. Ta okoliczność wyjaśnia powód, dla czego Emir wybrał miasto St. Jean d'Acre na miejsce swego pobytu.

ANGLIA

Londyn, 6 stycznia.

W *Time* czytamy: Sądzą po odpowiedzi udzielonej niedawno przez Margrabię Lansdowne na interpelacyę w Izbie Wyższej, względem celu misyi Lorda Minto we Włoszech, iż przelożony zostanie Parlamentowi zaraz po seryach bil, dążący do zawiazania stosunków dyplomatycznych z dworem Rzymskim.

— Wice-Admirał Hr. Dundonald (Lord Cochrane) mianowany został dowódcą floty na wodach północnej Ameryki i Indyj Zachodnich. Rzeczony marynarz lubo już liczy lat 73 wieku, jednak przyjął rzezcone dowództwo i wywiesi swoje flagę na okręcie 74-działowym, *Wellesley*.

— *Morning-Chronicle* ogłosił w całej rozciągłości list Xięcia Wellingtona o niedostatecznej obronie brzegów angielskich. Wódz ten utrzymuje w nim, że na osadzenie podczas wojny wybrzeży południowych Anglii i Szkocyi, potrzeba 65,000 wojska, doając jeszcze 10,000 ludzi na załogę miasta Cork, z połków stojących w Irlandyi. Obecnie, wpołączonych królestwach jest razem z artylleryą około 30,000 ludzi; z tych 24,000 stoi w Irlandyi, a 12 w Anglii i Szkocyi. W Indjach ma rząd 27,000 wojsk ang., nie licząc krajowych (*Sipahs*); lecz ta ilość, bez wyraźnego niebezpieczeństwa, zmniejszoną być nie może. W Kanadzie znajduje się także znaczna siła wojenna, ale tę trzeba by jeszcze pomnożyć. W Nowej-Zelandyi i na Przylądku Dobrój-Nadziei, przykre stosunki z krajowcami zmuszają Anglię do utrzymywania pod bronią kilku tysięcy ludzi; w innych zaś posiadłościach trzeba trzymać na wodzy wygnanych z kraju złoczyńców. Wszystko to dowodzi, że utrzymanie armii, w różnych punktach rozrzuconej, wymaga wielkich ofiar pieniężnych. Co się tyczy zapasów wojennych, te są również niedostateczne, tѣm więcej, że jedyny arsenał w Woolwich d starzeć musi tych przedmiotów 50 twierdzom, rozrzuconym po całej kuli ziemskiej. Dotychczas mniemał rząd angielski, że flota jest nader dostateczną do zastonienia kraju od napadu nieprzyjacielskiego, gdyż w każdym razie zostawiłoby dosyć czasu na zebranie wojska na jego obronę. Myśl ta byłaby dobrą, gdyby co roku przez kilka miesięcy ćwiczone w mustrze 150,000 milicyi, z której w razie niebezpieczeństwa możnaby utworzyć półki regularne.

— Dzienniki tutejsze, zajmują się mniej, jak się tego spodziewano, poddaniem się Abd-el-Kadera; jednakże jed-

даютъ, что Французское правительство, по долгу чести, обязано исполнить данныя ему обѣщанія и отправить его въ Египетъ или въ Сирію. Въ особенности въ журналѣ *Times* занимаются этимъ предметомъ.

— Въ Ирландіи, со дня на день усиливаются безпорядки. Лордъ намѣстникъ, для превращенія оныхъ, приказалъ ввести въ дѣйствіе, въ вѣсколькихъ графствахъ, особыя постановленія. Въ Америкѣ 4-го с. м. учрежденъ особый уголовный судъ. Общество репидеровъ начинаетъ дѣйствовать съ большою энергіею; сборъ приношеній на прошедшей недѣлѣ составилъ 151 фунт.

— Въ малійскихъ газетахъ сообщаютъ о прибытіи на сей островъ новаго губернатора, Г. Моръ О'Фералла. Народонаселеніе острова приняло его съ знаками радости и довѣрія. На пути новый губернаторъ посетилъ алжирскую гавань, гдѣ со всеми почестями, свойственными его званію, и съ большимъ радушіемъ, принять былъ принцемъ Омальскимъ.

— Однимъ изъ здѣшнихъ торговыхъ домовъ получено извѣстіе изъ Мексики, что тамъ назначены были четверо уполномоченныхъ для начатія мирныхъ переговоровъ съ Американцами.

— Съ пароходомъ *Паши* получено изъ Мальты и Гибралтара донесеніе о совершенномъ крушеніи королевскаго парохода фрегата *Avenger*. Одинъ офицеръ и 4 матроса благополучно прибыли въ ботикѣ въ Сунисъ, остальная экипажъ, состоявшій изъ 270 чел., вѣрно нашла смерть въ морскихъ волнахъ.

— Смертность въ Лондонѣ снова значительно усилилась на послѣдней недѣлѣ. Число умершихъ увеличилось до 1,599, то есть 350 чел. болѣе противъ предшествовавшей недѣли, и 550 чел. болѣе противъ соответственнаго времени пяти минувшихъ лѣтъ.

Г Е Р М А Н І Я.

Франкфуртъ на Майнѣ, 28 Декабря.

Наша биржа, или лучше нашъ городъ, былъ очень встревоженъ; три извѣститые банкира прекратили уплату, именно: Яковъ-Фридр. Гонтардъ и сыновья, М. Габеръ и Флершеймъ; четвертый банкиръ поддержанъ значительнымъ только пожертвованіемъ дома Ротшильдовъ. Неизвѣстенъ еще недостатокъ банкротствъ, но увѣряютъ, что пострадалъ одинъ только нашъ городъ, и потому господствуетъ большое опасеніе на счетъ дальнѣйшихъ банкротствъ.

— 3-го Января, по утру, скончался въ Франкфуртѣ Императорскій, Россійскій, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, Чрезвычайный Посолъ и Полномочный Министръ при Германскомъ Союзѣ, Петръ Убриль.

Голмбургъ, 6 Января.

Съ прибытіемъ сюда прямо изъ Бонны курьеромъ получено печальное извѣстіе, что нашъ возлюбленный наследный герцогъ, послѣ продолжительной и тяжелой болѣзни оставилъ сей міръ. Герцогъ Фридрихъ родился 6-го Апрѣля 1830 года: воспитаніе получилъ въ Бонскомъ университетѣ. Отецъ его Ландграфъ вмѣстѣ съ родительницею, въ продолженіе вѣсколькихъ дней, находились при больномъ; на ихъ рукахъ испустилъ духъ возлюбленный ихъ сынъ, послѣдній потомокъ этой высокой династіи, ночью съ 4-го на 5-е Января.

И Т А Л І Я.

Римъ, 25 Декабря.

Новый военный министръ, Монс. Русconi, получилъ прошеніе подписанное 200 офицеровъ линійныхъ войскъ, въ которомъ просятъ его сообразить многія неудобства, которымъ вынуждены подвергаться папскія войска. Сей прелатъ общалъ ходатайствовать объ улучшеніи состоянія папской милиціи.

— Папская миссія, назначенная въ Константинополь, отплыветъ сегодня изъ Чивитавекки на сардинскомъ пароходѣ фрегата. Султанъ, какъ сообщаютъ, намѣренъ отправиться на встрѣчу сей миссіи, съ отрядомъ своего флота, и торжественно принять оную.

— Постройка желѣзной дороги изъ Рима въ Чивитавеккию вскорѣ уже имѣетъ быть начата тосканскимъ торговымъ обществомъ.

номыслие удерживая, же honor obowiązuje rząd francuzki do dotrzymania danych mu obietnic, i odesłania go do Egiptu albo do Syrii. Szczególniej *Times* wyraża się w tym przedmiocie nader sprzyjście.

— W Irlandyi wzmagają się coraz więcej niepokoje. Lord-Namiestnik, chcąc im silną położyć tamę, ogłosił prawo wyjątkowe w kilku hrabstwach. Sąd karny specjalny, otworzony został w Limerick 4-go b. m. Towarzystwo Repealu zaczyna działać z większą sprzyjście. Składka bowiem w zeszłym tygodniu przyniosła 151 funt. szt.

— Dzienniki Maltańskie donoszą o przybyciu na tę wyspę nowego Gubernatora tej angielskiej posiadłości, Pana More O'Ferall. Ludność wyspy przyjęła go z oznakami radości i zaufania. Po drodze nowy Gubernator zawinął do portu Algierskiego, gdzie z wszelkimi honorami, jego stoj niowi przynależnymi, i z wielką serdecznością przyjęty był przez Xiecia Aumale.

— Jeden z handlowych domów w Londynie odebrał wiadomość z Meksyku, że tamże wybrano czterech pełnomocników, mających traktować z Amerykanami o pokój.

— Parostatek *Basza* przywiózł z Malty i Gibraltaru wiadomość o zupełnem rozbitciu się królewskiej parowej fregaty *Avenger*. Jeden oficer i 4 ludzi przybyli szczęśliwie na barce do Sunis, reszta ludzi z 270 osady okrętowej, znalazło zapewne śmierć w bałwanach morskich.

— Śmiertelność w Londynie znacznie się znowu powiększyła w ostatnim tygodniu. Liczba umarłych podniosła się do 1,599, to jest o 350 więcej niż w poprzednim tygodniu, a o 550 więcej niż średnia tygodniowa liczba z pięciu lat ostatnich.

Н І Е М С У.

Frankfurt nad Menem, 5 stycznia.

Gielda nasza, a raczej miasto nasze przerażone zostało bankrutwem trzech znakomych bankierów: Jakób Frydr. Gontard i synowie, M. Haber i P. Flersheim, zawiesili swoje wypłaty; inny jeszcze bank, tylko przez wielkie ofiary domu Rothschildów zachowany został od upadku. Nie wiadoma jest jes cze wielkość tych upadłości, ale twierdzą, że prawie samo tylko nasze miasto dotknęły, i dla tego wielka panuje obawa, że dalsze bankrutwa mogą nastąpić.

— Dnia 3-go stycznia rano, umarł tu, Ces. Rosyjski Rzeczywisty Radzca Stanu, Nadzwyczajny Poseł i Pełnomocny Minister przy Związku Niemieckim, Piotr Oubril.

Homburg, 6 stycznia.

Sztafeta wprost z Bonn tu nadeszła, przywiozła smutną wiadomość, że nasz ukochany Xiąże Następcą, po długiej i bolesnej chorobie, rozstał się z tym światem. Xiąże Fryderyk urodził się d. 6 kwietnia 1830 roku. Kończył nauki w Uniwersytecie w Bonn. Dostojni jego rodzice Landgrafostwo, znajdowali się od kilku dni przy chorym; w ich to rękę oddał Bogu ducha ich ukochany syn, ostatni potomek mężki tej dostojnej dynastii, w noc z d. 4 na 5 b. m.

W Ł O S N Y.

Rzym, 25 grudnia.

Nowy Minister wojny, Mons. Rusconi, otrzymał petycją podpisaną przez 200 oficerów wojska liniowego, w której upraszają go o rozpoznanie mnóstwa niedogodności, jakie wojsko Papieżkie znosić musi. Wspomniony Prałat przyrzekł postarać się o polepszenie stanu milicyi Papieżkiej.

— Poselstwo Papieżkie, przeznaczone do Konstantynopola, odplynie w tych dniach z Civitavecchii na sardyńskijskiej fregacie parowej. Sułtan, jak donoszą, zamierza wypłynąć przeciwko niemu z oddziałem floty swojej i uroczyście je przyjąć.

— Budowa kolei żelaznej z Rzymu do Civitavecchii wkrótce ma już być rozpoczętą; wykonanie jej przyjęło na siebie tokańskie towarzystwo przemysłowe.

— Съ большимъ нетерпѣніемъ ожидаютъ здѣсь утвержденія Папою постановленій государственнаго совѣта.

— Въ Болонской Газетѣ отъ 23-го Декабря сообщаютъ изъ Феррары слѣдующее: „Сегодня, 23-го Декабря, въ 8 часовъ утра, Австрійцы сдали папскимъ войскамъ посты въ городѣ. Въ *Corriere Livornense* утверждаютъ, что заключеннымъ плинъ договоромъ предоставлено Австріи право занять городъ, при всякой встрѣтившейся надобности въ томъ, по всему пространству онаго, сообразно значенію слова *place*. Возвращеніе кардинала Чиакки, ознаменовано здѣсь было плюминаціею всего города.“

28 Декабря.

Вчера, вечеромъ, по случаю тозоименитета Папы, народъ собрался на площади *del Popolo*, и отправился на Монте-Кавалло. При громогласныхъ восклицаніяхъ: *Evviva!* Его Святѣйшество появился на балконѣ, и былъ приветствуемъ съ величайшею радостію. Папа благословилъ народъ, послѣ чего принялъ отъ депутаціи письменныя поздравленія.

— Въ газетѣ *Felsineo* сообщаютъ, что вскорѣ имѣеть быть обнаружено папское *Motu-proprio* относительно министерскаго совѣта, которыми, какъ утверждаютъ, будутъ введены весьма важныя перемѣны въ самомъ основаніи исполнительной власти. Только два министерства: духовныхъ и иностранныхъ дѣлъ, имѣютъ быть предоставлены исключительно Кардиналамъ, все же остальные будутъ вверены и свѣтскимъ лицамъ, хотя, какъ слышно, первымъ выборомъ на эти посты будутъ удостоены Монсигиоры (Прелаты).

— Новый Иерусалимскій Патриархъ, Монс. Валерга, 18-го с. ч. выѣхалъ отсюда къ мѣсту своего назначенія. Власть новаго Патриарха распространяется только на римскихъ католиковъ въ Палестинѣ.

— Слышно, что Монс. Корболи-Буси, на предстоящей консисторіи возведенъ будетъ въ кардиналы и будетъ назначенъ статсъ-секретаремъ, если кардиналъ Феррети будетъ настаивать въ своемъ намѣреніи оставить политическія дѣла. Прежде однако, какъ говорить, отправится онъ въ Неаполь для переговоровъ относительно присоединенія сего Королевства, къ италіанскому таможенному союзу.

— Папа говорятъ объявилъ одному изъ совѣтниковъ, что число депутатовъ въ статсъ-совѣтѣ будетъ удвоено, а конгрегація кардиналовъ имѣеть образовать какъ бы верхнюю палату (*alta Camera*).

— Статсъ-Совѣтъ завтра совершитъ свое засѣданіе, въ которомъ имѣеть быть прочитанъ основной уставъ его, утвержденный Папою. Слышно, что Папа не хочетъ согласиться на то, чтобы дѣйствія статсъ-совѣта были обнаруживаемы.

Флоренція, 20 Декабря.

Ибрагимъ-паша прибылъ сюда въ сопровожденіи двоихъ сыновей своихъ и многочисленной свиты, изъ Пизы, гдѣ онъ находился нѣкоторое время. Тотчасъ по прибытіи своему онъ посетилъ великаго герцога, который потомъ его также навѣстилъ.

— Англійскій адмиралъ Паркеръ прибылъ изъ Рима чрезъ Чивитавеккію, на пароходѣ *Bulldog*, въ Ливорно, гдѣ постоянно находится флотъ, состоящій подъ его начальствомъ.

— Извѣстно, что фамилія Князей Понятовскихъ, пребывая здѣсь многіе годы, отличалась во всѣхъ случаяхъ, гдѣ дѣло шло объ общемъ благе или выгодахъ богоугодныхъ заведеній, неутомимымъ усердіемъ, часто приношеніемъ значительныхъ пожертвованій и подаченіемъ примѣра другимъ. Изъ признательности къ такимъ заслугамъ, городское начальство предположило недавно Великому Герцогу принять означенное семейство въ число Флорентинскихъ дворянскихъ фамилій. Е. И. В. съ удовольствіемъ согласился на это желаніе, и въ то же время пожаловалъ разнымъ членамъ семейства Понятовскихъ и ихъ потомкамъ почетный титулъ Князей ди Монте-Ротондо.

Парма, 1 Января.

Новый владѣтель прибылъ сюда вмѣстѣ съ наследникомъ и занялъ герцогскій дворецъ.

— Здѣшній военный министръ объявилъ: что такъ какъ въ слѣдствіе воззванія отъ 25 Ноября, явилось весьма незначительное число охотниковъ для поступленія въ составъ арміи, то по волѣ В. герцога срокъ службы будетъ сокращенъ, и количество денегъ для

— Z największymъ oczekiwaniem wyglądają tu zatwierdzenia uchwały Consulty przez Papieża.

— Gazeta Bolońska donosi z Ferrary pod dniami 23 grudnia: „Dziś z rana o godz. 8, Austriacy zdali wojsku Papieżkiemu posterunki strażnicze w mieście. *Corriere Livornense* zapewnia, że zawarta umowa waruje Austrii prawo zajęcia miasta, ile razy tego okoliczności wymagać będą, w całej jego obszerności, stosownie do znaczenia wyrazu *place*. Powrót Kardynała Ciacchi obchodzony tu był oświetleniem całego miasta.

Dnia 28 grudnia.

Wczoraj wieczorem, z powodu imienin Papieża, lud zgromadził się na placu *del Popolo*, i udał się na Monte-Cavallo. Na głośnie okrzyki *Evviva!* Ojciec św. ukazał się na krążanku i z nadzwyczajną radością powitany został. Papież udzielił ludowi błogosławieństwo Apostolskie, a następnie od deputacyi przyjął na piśmie życzenia.

— Dz. *Felsineo* donosi, że wkrótce ma być ogłoszone nowe *Motu-proprio* Papieżkie względem Rady Ministrów, mające, jak zapewniają, wprowadzić nader ważne zmiany w samej zasadzie władzy wykonawczej. Dwa tylko ministerstwa: spraw duchownych i zagranicznych, mają być zachowane wyłącznie dla kardynałów, wszystkie zaś inne będą mogły być powierzane i osobom świeckim; lubo, jak słychać, pierwszy wybór na te posady, padnie na Monsignorów (Pratów).

— Nowy Patriarcha Jerozolimski, Mons. Valerga, wyjechał ztąd na miejsce swego przeznaczenia 18 b. m. Jurysdykcya nowego Patriarchy rozciąga się tylko do Rzymskich Katolików w Palestynie.

— Słychać, że Mons. Corboli-Bussi na przyszłym Konsystorzu mianowany będzie Kardynałem i obejmie miejsce Sekretarza Stanu, jeżeli Kardynał Ferretti trwać będzie w postanowieniu swoim uchylenia się od spraw politycznych. Wprzód jednak, jak głoszą, ma się udać do Neapolu dla prowadzenia układów względem przyłączenia się tego królestwa do Włoskiego Związku celnego.

— Papież miał zapewnić jednego z Konsultorów, że liczba deputowanych w Radzie Stanu będzie podwojoną, a Kongregacya Kardynałów ma niejako stanowić drugą Izbę wyższą (*alta Camera*).

— Consulta odbędzie jutro znowu plenarne posiedzenie, na którym ma być odczytany regulamin organizacyi przez Papieża potwierdzony. Słychać, że Papież nie chce na to zezwolić, aby czynności Consulty były publicznie ogłaszane.

Florenycja, 20 grudnia.

Ibrahim-Basza przybył do tutejszego miasta z dwómasynami i liczny orszakiem z Pizy, gdzie czas niejaki bawił. Zaraz po swoim przybyciu odwiedził Wielkiego Xięcia, który następnie wzajemnie mu odwiedziny oddał.

— Admirał angielski Parker, przybył z Rzymu przez Civitavecchie na parostatk *Bul dog* do Livorno, gdzie pod jego dowództwem stoi ciągle flota.

— Wiadomo, że rodzina Xiążąt Poniatowskich, zostając tutaj od lat wielu, odznaczała się we wszystkich zdarzeniach, gdzie rzecz szła o dobro ogólne lub o pożytek dobroczynnych zakładów, niezmordowaną gorliwością, częstem składaniem znacznych ofiar i dawaniem przykładu dla innych. Zawdzięczając takie zasługi, zwierzchność miejska uczyniła propozycyą Wielkiemu Xięciu umieścić rzeczoną rodzinę w liczbie Florentyńskich szlacheckich famili. Jego Cesarska Wysokość z ukontentowaniem przystała na to życzenie i natychmiast udzielił różnym członkom rodziny Poniatowskich i ich mężkim potomkom, honorowy tytuł Xiążąt *di Monte-Rotondo*.

Parma, 1 stycznia.

Nowy Monarcha przybył tu wraz z Następcą tronu i zajął pałac Xiążęcy.

— Tutejszy Minister wojny ogłosił: że gdy na skutek wezwania z d. 25 listopada, zgłosiła się bardzo mała liczba ochotników do wojska, przeto z woli W. Xięcia czas służby odtąd będzie krótszym, a naręczne dla rekrutów ustanawia się po 60 liwrów.

рекрутъ при вступленіи въ службу, будетъ прости-
раться до 60 ливровъ.

Ливорна, 21 Декабря.

Англійская эскадра оставила вчера нашу га-
вань и отправилась по направленію къ заливу Спеція.

Туринъ, 30 Декабря.

Въ сегодняшней *Gaceta* напечатано Королевское
постановленіе, по силѣ коего учреждено особое ми-
нистерство публичнаго воспитанія.

Неаполь, 22 Декабря.

Серракаприола тотчасъ послѣ своего прибытія сю-
да изъ Парижа, имѣя совѣщаніе съ Королемъ, про-
должавшееся два часа; внезапное появленіе его въ Неа-
поль, возбудило общую радость. Онъ объявилъ Коро-
лю готовность вступить въ должность Намѣстника въ
Палермо, съ условіемъ, если по тамошнимъ дѣламъ
ему будетъ представлено право сноситься не съ ми-
нистрами, а прямо съ Королемъ.

— Обыкновенно въ мирное время пребываетъ здѣсь
зимомъ 5000 иностранцевъ (въ томъ числѣ 2,000 Ан-
гличанъ), которые, полагая примѣрно, издерживаютъ
по 2 пиастра на чел. въ сутки, что въ мѣсяцъ соста-
вить 300,000 пиастровъ. Нынѣ здѣсь ихъ всего 800
чел. Народонаселеніе Неаполя состоитъ изъ 400,000
жителей.

— Неаполь имѣеть быть объявленъ вольною гава-
нью.

И С П А Н І Я.

Мадридъ, 24 Декабря.

У насъ снова прошла министерскій переломъ.
Министръ финансовъ Орландо, человекъ, правда, весь-
ма ограниченаго ума, но слѣпо повинующійся гене-
ралу Нарваэзу, наконецъ по требованію Королевы Хри-
стины, виды коей основываются на ослабленіи прези-
дента министровъ, вынужденъ былъ, подъ предлогомъ
разстроеннаго здоровья, потребовать отставки. Ны-
нѣшній министръ флота, Бертранъ де-Лисъ, который
никогда не завѣдывалъ финансами, назначенъ пре-
емникомъ Орландо, а вмѣсто его получить портфель
морскаго вѣдомства депутатъ Рока-де-Тогоресъ, ко-
торый при министерствѣ Сотомайора завѣдывалъ пор-
тфельмъ народнаго просвѣщенія, публичныхъ работъ
и т. п., и принадлежитъ къ числу сильныхъ членовъ
умѣренной партіи. Однако эта министерская перемѣ-
на не удовлетворяетъ еще желаній ультрамодератосской
партіи, такъ какъ слышно, что и старій генералъ
Фигуерасъ, защищавшій въ 1843 году Севиллу про-
стра; по этому герцогу Валенсіи останется пустою
только титулъ безъ вѣдомства до тѣхъ поръ, пока
не настанетъ удобнаго времени, для совершеннаго уда-
ленія его изъ кабинета и замѣщенія Гр. Мономъ Пи-
далемъ и барономъ Мейеромъ. (См. N 3 Вил. Вѣст.)

— Въ жур. *Heraldo*, министерскомъ органѣ, пи-
шутъ: „Гренадскій генералъ-капитанъ, генералъ Сер-
рано, 19 го числа отправился въ Малагу, откуда въ
сопровожденіи начальника инженеровъ и главнаго шта-
ба отплыветъ, съ некоторымъ числомъ войскъ, въ
Мелиллу. Цѣль этой экспедиціи состоитъ въ занятіи
и укрѣпленіи Чафаринаскихъ острововъ, которые Ма-
роккскій Императоръ, забывъ о нашихъ правахъ на
оние, уступилъ Франціи. Нѣкоторые предполагаютъ
даже, что эти острова будутъ уже во владѣніи Фран-
цузовъ въ ту минуту, когда прибудетъ туда наша
экспедиція.“

— Полномочный Испанскій министръ находившій-
ся 18 лѣтъ при Оттоманской Портѣ. Лопесъ-де-Кор-
дова, прибылъ сюда изъ Константинополя.

П О Р Т У Г А Л І Я.

Лиссабонъ, 2 Января.

Королева лично открыла засѣданія кортесовъ, въ
произнесенной рѣчи она сѣтовала о междуособной вой-
нѣ, потрясавшей государство, и изъявила признатель-
ность тремъ союзнымъ державамъ, за оказанное по-
собіе въ затруднительномъ ея положеніи; наконецъ

Ливорно, 21 грудня.

Эскадра англійская опустила везоразъ пристань нашу и
удала się въ kierunku до загоки Спеція.

Турин, 30 грудня.

Дзисіејша *Gaceta* zawiera patent Krolewski, moca
ktorego ustanowione zostalo oddzielne ministerstwo wy-
chowania publicznego.

Neapol, 22 grudnia.

Xiąże Serracapriola zaraz po przybyciu z Paryża miał
dwugodzinna naradę z Krolesem. Nagle jego ukazanie się
w Neapolu sprawiło powszechną radość. Oświadczył
Krolewi gotowość przyjęcia namiestnikostwa w Palermo,
pod warunkiem, jeżeli wprost z Krolesem a nie z Ministra-
mi interessa załatwiać będzie.

— Zwykle w czasach spokojnych przebywa tu w ziemie
5,000 cudzoziemców, (pomiędzy temi 2,000 Anglików),
którzy miernie licząc, wydają na osobę po 2 piastry dzien-
nie, co wypada miesięcznie 300,000 piastrow. Teraz jest
ich tu zaledwie 800. Ludność Neapolu wynosi 400,000
dusz.

— Neapol ma być ogłoszony wolnym portem.

И С П А Н І Я.

Мадридъ, 24 грудня.

Przebyliśmy znowu przesilenie ministeryalne. Mi-
nister skarbu Orlando, człowiek wprawdzie bardzo ogra-
niczonego umysłu, ale ślepo posłuszny Jenerałowi Nar-
vaez, ulegając nareszcie żądaniom Królowej Krystyny, któ-
ręj wiele zależy na coraz większym osłabieniu wpływu
Prezesa Ministrów, pod pozorem skłatanego zdrowia po-
dać musiał prośbę o dymissyę. Dotychczasowy Minister
marynarki, Bertrand de Lys, który nigdy nie z skarbowo-
ścią nie miał do czynienia, przeznaczony jest na następcę
Orlanda, a w miejsce jego zostanie Ministrem marynarki
Deputowany Roca de Togores, który za ministerstwa So-
tomayora stał na czele wychowania publicznego, budowli
rządowych, i t. p., i należy do najsilniejszych podparć stron-
nictwa umiarkowanego. Ta jednak zmiana ministerstwa
nie zaspakaja jeszcze życzeń ultramoderatowskiego
stronictwa. Słychać bowiem, że i stary Jenerał Fi-
gueras, który w 1843 roku bronił Sewilli przeciw Espar-
teremu, wejdzie do gabinetu jako Minister wojny, a Xię-
ciu Walencyi pozostawi się tylko czezy tytuł Prezesa
bez wydziału, dopoki nie nadejdzie chwila zupełnego
usunięcia go z gabinetu przez Panów Mon, Pidal i Baro-
na Meer. (Ob. N 3 Kur. Wileń.)

— Dziennik *Heraldo*, organ ministerstwa, donosi: „Je-
neralny Kapitan Granady, Jenerał Serrano, udał się dnia
19 do Malagi, z kąd w towarzystwie Szefa inżynierów i
sztabu głównego odplynie z pewną liczbą wojska do Me-
lilli. Celem tej wyprawy jest zajęcie i obwarowanie wesp
Chafarinas, które Cesarz Marekkański, zapominając o słu-
żących nam do nich prawach, odstąpił Francyi. Niektóre
osoby przypuszczają nawet, że wyspy te już będą się znaj-
dować w posiadłości Francuzów, gdy nasza wyprawa tam
przybędzie.“

— Lopez de Cordova, pełnomocny Minister hiszpański,
od lat 18 przy Porcie Otomański, przybył tu z Konstan-
tynopola.

PORTUGALIA.

Lizbona, 2 stycznia.

Królowa zagaiła osobiście Kortezy; w mowie swojej
nbolewała nad wojną domową, która niejedną krajowi za-
dała klęskę; wynurzyła swą wdzięczność trzem mocar-
stwom, z Portugalią sprzymierzonym, za udzieloną jej po-
moc w tak drażliwym położeniu, nakoniec, pokładała w

изъявила надежду, что кортесы доставят ей возможность удовлетворить принятымъ ею на себя обязательствамъ.

— Въ журналѣ *Times* почитаютъ партію мигуэлистовъ сильнѣйшею въ Португаліи, такъ какъ она состоитъ изъ знатнѣйшихъ помѣстныхъ владѣльцевъ, кои не состоя членами палаты перовъ, живутъ въ своихъ имѣніяхъ. Поселяне также вспоминаютъ о прежнихъ хорошихъ временахъ, когда они могли жить спокойно. „Если бы не вмѣшательство могущественныхъ державъ (сказано въ этомъ журналѣ) то Донъ Мигуэль въ одинъ мѣсяць успѣлъ бы овладѣть Португальскимъ престоломъ.“

ГРЕЦІЯ.

По письмамъ изъ Патраса, спокойствіе тамъ совершенно уже вѣстановлено; отрядъ мѣтэжниковъ подъ начальствомъ капитана Мерендита бѣжалъ на англійскіе корабли. Число убитыхъ съ обѣихъ сторонъ неизвѣстно.

— У насъ разнесся слухъ, что г-нъ Ротшильдъ намѣренъ уплатить Англій причитающійся отъ Греціи долгъ. Король Оттонъ хочетъ отдать ему въ залогъ получаемые изъ Баваріи доходы.

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 22 Декабря.

Порта получивъ оффиціальное письмо греческаго правительства, заключающее соболъзнованіе по поводу случившагося событія съ г-мъ Муссурусомъ въ Аѣнахъ, тотчасъ объявила посланникамъ чужестранныхъ державъ, что въ слѣдствіе этой мѣры греческаго правительства, она считаетъ себя совершенно удовлетворенною, и что споръ съ Греціею считаетъ совершенно улаженнымъ. — Въ то же время Г. Муссурусъ получилъ предписаніе Порты немедленно отправиться въ Аѣны, который черезъ недѣлю и возвратитъ ся къ своей должности. Однако посланники великихъ европейскихъ державъ совѣтовали Портѣ, чтобы она, вмѣсто г-на Муссуруса, назначила кого либо другаго посланникомъ при Аѣнскомъ дворѣ.

— Въ Ларисѣ, что въ Фессаліи, случился фактъ, который при настоящемъ положеніи отношеній между Турціею и Греціею, имѣетъ нѣкоторое значеніе. Валентасъ, Папакотасъ, Балцо, Димитрій Доргажыки и Яни Кондоюни, которые, какъ извѣстно, состояли въ греческой арміи въ высокихъ чинахъ и при министрствѣ Тсавелласа были въ рядахъ оппозиціи, въ члѣхъ 163 своихъ приверженцевъ оставили Грецію, представились турецкимъ властямъ въ Ларисѣ и пожелали, чтобы имъ дозволено было впустить въ службу по Турецкой арміи; причемъ изъявили, что они были и снова хотятъ остаться подданными Оттоманской Порты. Фессалійскій губернаторъ, Мугидъ-Мехмедъ-Паша, вѣжливо принялъ сихъ выходцевъ, и дозволилъ имъ свободно пребывать тамъ до тѣхъ поръ, пока не получатъ отъ правительства рѣшенія по ихъ требованію.

— Дѣятельность турецкой полиціи занята нынѣ въ высочайшей степени обнаруженіемъ виновника убійства, совершеннаго надъ однимъ мусульманиномъ, тѣло коего, изрѣзанное въ куски и зашитое въ мѣшокъ, нашли, 10-го числа, во флигелѣ Шахъ-задеской мечети.

— Состояніе здоровья въ здѣшней столицѣ не измѣнилось на послѣдней недѣлѣ, и оно вообще удовлетворительно.

Кортесахъ надежде, że postawią jej rząd w możności dopełnienia zobowiązań przez nią przyjętych.

— *Times* мнѣя, że stronnictwo Miguelistów jest najsilniejsze w Portugalii; składa się bowiem z wielkich właścicieli, którzy, nie będąc parami, w dobrach swoich mieszkają. Wieśniacy także wzdychają do dawniejszych dobrych czasów, kiedy przynajmniej spokojnie żyć mogli. „Gdyby nie silne poparcie wielkich mocarstw, (mówi rzeczony pismo czasowe), Don Miguel w jednym miesiącu owdładnąby w Portugalii ster rządów.“

ГРЕЦІЯ.

Według listów z Patras, spokojność została tam zupełnie przywrócona; oddział powstańczy Kapitana Merenditi schronił się na okręty angielskie. Liczba zabitych z obu stron nie wiadoma.

— Krąży tu pogłoska, że P. Rotszyld ma zamiar spłacić Anglii dług, który jej winna Grecya. Król Otto chce nawet dać w zastaw dochody, jakie z Bawaryi pobiera.

ТУРЦІЯ.

Konstantynopol, 22 grudnia

Porta otrzymawszy urzędowe pismo rządu greckiego, zawierające ubolewanie nad wypadkiem zaszłym z panem Mussurus w Atenach, oświadczyła natychmiast Posłom obcych mocarstw, że przez ten krok rządu greckiego zupełnie jest zadowolona, i że spór z Grecją uważa za całkiem załatwiony. Jednocześnie P. Mussurus otrzymał od Porty rozkaz przygotowania się w podróż do Aten, i zapewne najdalej w ciągu tygodnia wróci na swoje posadę. Wszakże Posłowie wielkich mocarstw Europejskich radzili Porcie, aby w miejsce P. Mussurus, kogo innego przeznaczyła na Posła przy dworze Ateńskim.

— W Laryssie, w Tessalii, wydarzył się fakt, który w teraźniejszym stanie stosunków między Turcją a Grecją jest niejakić wagi. Valentzas, Papakostas, Balatzo, Dymitry Dorgazyki, tudzież Yani Kondoyani, którzy, jak wiadomo, piastowali w Eleńskćj armii wysokie stopnie i przeciw ministerjum Tsavellasa zstawali w stanie opozycyi, opuścili wraz ze 163 stronnikami kraj grecki, przedstawili się niedawno miejscowym władzom Laryssy i żądali, aby im pozwoleno służyć w armii Otomańskiej, przyczem dodali to oświadczenie, że byli i chcą znowu zostać poddанными Wysokiej Porty. Namiestnik Tessalii, Muhyd Mehmed-Basza, ograniczył się na tém, że przyjął tych emigrantów uprzejmie i dozwolił im na tak długi czas gościnnego przytulku, aż pokąd rząd Sultana względem żądania ich zdania swojego nic wyrzeczce.

— Czynność policji tureckiej zajęta jest w tćj chwili do najwyższego stopnia śledzeniem sprawy morderstwa, popełnionego na jednym Muzulmaninie, którego ciało na kawałki pokrajane i w worku zaszyte znaleziono dnia 10 b. m. w bocznych zabudowaniach meczetu Schah-Zade.

— Stan zdrowia stolicy tutejszej wcale się w ostatnim tygodniu nie zmienił i w ogóle jest bardzo zaspakajający.